

Factsheet Jeugdmonitor Zeeland

Pesten

Steeds minder kinderen worden gepest, maar de groep die heel vaak wordt gepest groeit.

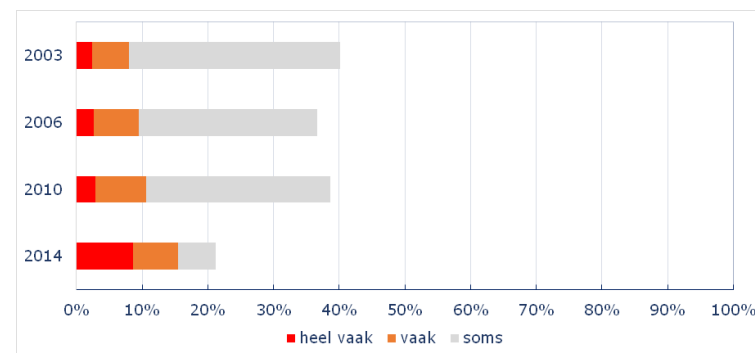
Steeds meer Zeeuwse schoolkinderen worden vaak of heel vaak gepest. Het heel vaak gepest worden is in de afgelopen 11 jaar erg toegenomen. Negen van de honderd Zeeuwse kinderen uit groep 6 van het basisonderwijs worden naar eigen zeggen heel vaak gepest. Een decennium geleden ging het nog 'slechts' om twee van de honderd kinderen die heel vaak gepest werden. De groep kinderen die vaak gepest wordt blijft ongeveer gelijk (2014: 7%). Als we de groepen kinderen die aangeven vaak of heel vaak gepest te worden bij elkaar nemen, komt dat uit op één op de zeven kinderen in 2014, tov nog geen één op de tien in 2003.

De hier genoemde cijfers zijn afkomstig uit de Jeugdmonitor enquête basisonderwijs die Scoop sinds 2003 om de vier jaar uitvoert. Aan de enquête in 2014 werd meegedaan door 2026 kinderen van groep 6 in het Zeeuwse basisonderwijs, overwegend 9- en 10-jarigen.

Het klinkt paradoxaal maar tegenover de ongunstige ontwikkeling van meer kinderen die vaak of heel vaak gepest worden, staat de gunstige ontwikkeling dat tegenwoordig meer kinderen nooit of bijna nooit gepest worden. Bij de enquête van 2014 gaven acht van de tien kinderen aan nooit of bijna nooit gepest te worden. Bij de drie eerdere enquêtes waren dat er telkens zes van de tien die nooit of bijna nooit gepest werden.

Tussen meisjes en jongens zijn er nauwelijks verschillen in de mate waarin ze gepest worden.

Figuur 1: Aandelen schoolkinderen die naar eigen zeggen heel vaak, vaak, of soms gepest worden naar jaar, leerlingen groep 6 basisonderwijs Zeeland 2014 (%)

(Bron: Scoop Jeugdmonitor enquête primair onderwijs 2014)

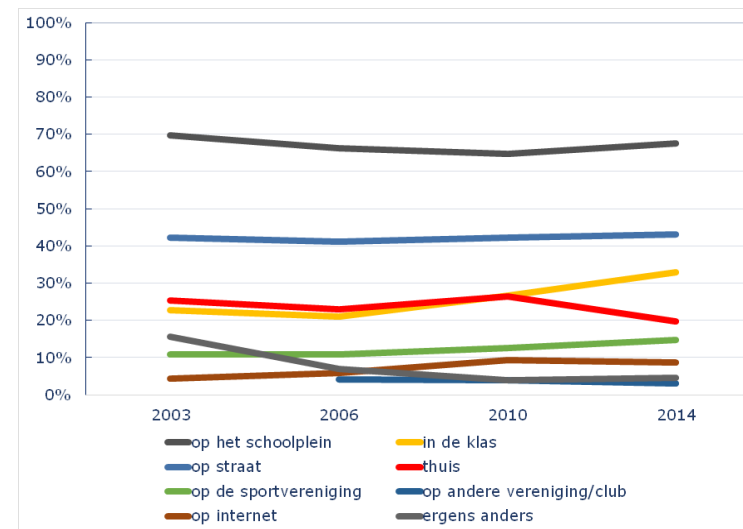
Steeds meer kinderen gepest in de klas

Pesten komt het meest voor op het schoolplein, op straat, en in de klas. Twee van de drie kinderen die wel eens gepest worden, zeggen dat dit (ook) op het schoolplein gebeurt (2014: 68%). Vier van de tien geven aan dat dit (ook) op straat gebeurt (2014: 43%). Eén op de drie noemt (ook) de klas (2014: 33%). De mate waarin de kinderen het schoolplein en de straat noemen is in de periode van 2003 tot en met 2014 vrijwel gelijk gebleven. Pesten in de klas komt tegenwoordig meer voor (2003: 23%, 2014: 33%). Thuis gepest worden komt tegenwoordig iets minder voor dan bij de drie eerdere enquêtes (2014: 20%, 2003: 25%).

Bijna één op de tien kinderen wordt (ook) op internet gepest (2014: 9%). Dat is evenveel als bij de vorige enquête uit 2010 en een verdubbeling sinds de eerste enquête van 2003 (2003: 4%). Geconcludeerd kan worden dat 9- en 10-jarigen relatief weinig via internet gepest worden.

Tussen meisjes en jongens zijn er nauwelijks verschillen in de mate waarin ze gepest worden. Wel zijn er wat verschillen in de plaatsen waar dat gebeurt. Vergelijken met meisjes worden jongens wat vaker op straat gepest en meisjes wat vaker in de klas (2014 op straat gepest worden: jongens 48%, meisjes 37% en in de klas gepest worden: jongens 27%, meisjes 39%).

Figuur 2: Waar worden kinderen gepest naar jaar, leerlingen groep 6 basisonderwijs Zeeland 2014 (% ja) (meer dan 1 antwoord mogelijk)

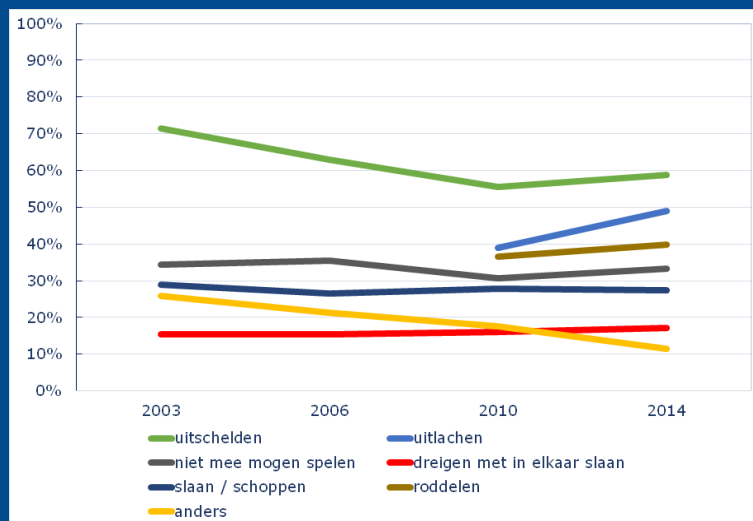
(Bron: Scoop Jeugdmonitor enquête primair onderwijs 2003-2014)

Meisjes vaker buitengesloten en jongens vaker uitgelachen

Uitschelden en uitlachen zijn de twee meest genoemde soorten van pesten door kinderen die gepest worden. Bij de enquête in 2014 noemen zes van de tien kinderen uitschelden als één van de manieren waarop zij gepest worden (2014: 59%). De helft noemt uitlachen (2014: 49%). Hierna komen roddelen (2014: 40%), niet mee mogen spelen (2014: 33%), slaan / schoppen (2014: 27%), en dreigen met in elkaar slaan (2014: 17%). De mate waarin kinderen aangeven niet mee te mogen spelen, bedreigd te worden, en daadwerkelijk geslagen/geschopt te worden verandert weinig in de tijd. Uitlachen wordt in 2014 veel meer genoemd als in 2010 toen er voor het eerst naar gevraagd werd (2010: 39%, 2014: 49%).

Wat betreft de verschillen tussen jongens en meisjes, komt het bij meisjes die wel eens gepest worden meer voor dat ze niet mee mogen spelen (2014 niet mee mogen spelen: jongens 27%, meisjes 41%). Bij jongens komt het meer voor dat ze worden uitgescholden (2014: jongens 65%, meisjes 51%), en veel meer dat ze bedreigd worden (2014: jongens 24%, meisjes 9%) of geslagen en geschopt (2014: jongens 33%, meisjes 21%).

Figuur 3: Op welke manier(en) worden kinderen gepest? naar jaar, leerlingen groep 6 basisonderwijs Zeeland 2014 (% ja) (meer dan 1 antwoord mogelijk)

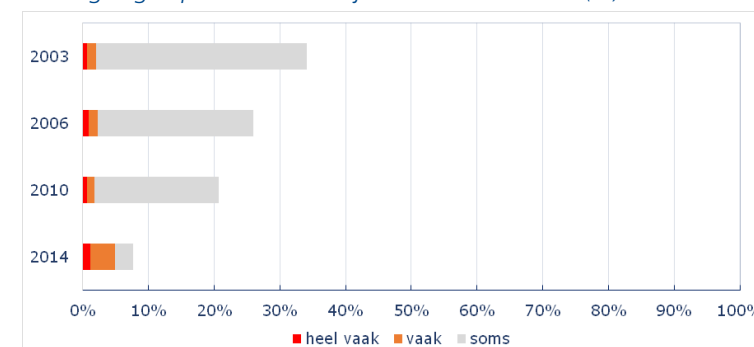
(Bron: Scoop Jeugdmonitor enquête primair onderwijs 2003-2014)

Zelf pesten

De kinderen is niet alleen gevraagd of ze gepest worden, maar ook hoe vaak ze zelf pesten. Van de kinderen die vorig jaar de enquête invulden, geven negen van de tien aan zelf nooit of bijna nooit te pesten (2014: 78% pest nooit, 14% pest bijna nooit). Minder dan één op de tien geeft toe zelf ook te pesten (2014: 3% pest soms, 4% pest vaak, 1% pest heel vaak). Dit zijn toch wel iets andere cijfers dan bij de eerste enquête in 2003. Toen gaven twee van de drie kinderen aan nooit of bijna nooit te pesten en één op de drie gaf toe het wel te doen. Uiteraard dienen gegevens als deze met extra voorzichtigheid geïnterpreteerd te worden maar het beeld lijkt te ontstaan dat er een kleine kern is die verantwoordelijk is voor de toename in het heel vaak gepest worden.

Jongens geven eerder toe dan meisjes dat ze zelf (ook) pesten (2014: jongens vaak of heel vaak pesten 6%, meisjes: 4%).

Figuur 4: Kinderen die zelf soms, vaak, of heel vaak andere kinderen pesten naar jaar, leerlingen groep 6 basisonderwijs Zeeland 2003-2014 (%)

(Bron: Scoop Jeugdmonitor enquête primair onderwijs 2003-2014)

Colofon

Deze factsheet is samengesteld door de Jeugdmonitor Zeeland in (mede)opdracht van de Provincie Zeeland en de dertien Zeeuwse gemeenten. Hoofdverantwoordelijke voor de uitvoering van de Jeugdmonitor Zeeland is SCOOP.

jeugdmonitor@scoopzld.nl
www.jeugdmonitorzeeland.nl

© SCOOP/Zeeuwse Bibliotheek 2015